

на „Сводната грамота“ е било насочено къмъ това, да се защитатъ правдинитѣ на манастира отъ попълзновенията на Хилендаръ. Може, прочее, да се заключи, въз основа на сведенията на „Сводната грамота“, че българскиятъ царь презъ априлъ 1230 г. ще да е посетилъ манастира по време на празника на св. Георги, участвувалъ въ тържествата и направилъ нѣкои дарения. По-късно на сръбския краль били представени, споредъ съставителя на „Сводната грамота“, единъ гръцки и единъ български хрисовулъ. Дали това не е билъ тъкмо златопечатникъ на царь Иванъ Асѣня II? Може да се приеме за достовѣрно показанието на грамотата, че Стефанъ Душанъ унищожилъ шестъ хрисовула, дадени на Зографъ⁵⁰⁾. Но името на Иванъ Асѣня II като дарителъ на манастира се споменува и въ „разказа за зографскитѣ мъченици⁵¹⁾. Тамъ се разказва, че при нападенията на „латино-слящитѣ“ върху манастира презъ 1275 год. пострадали и нѣкои отъ даренията на царь Иванъ Асѣня II: актоу же тѣкѣше тогѣда ѿ сѣзѣнїа мѣсѣ ѿ іїд [6784 = 1275/6]⁵²⁾, въ і-тии ѿ мѣсѣ...⁵³⁾ и зажегоушъ пѣогъ Асѣнѣ црѣ. и изгореѣ весъ сѣ црѣвиѣ, и сѣгорѣшъ книги рѣи [рѣчи?] и сѣсѣди црѣвѣни и епитрохили злати и златѣси многоцѣкни и всѣк ѿна оутварѣ црѣвѣна. ѿже вѣхъ ѿ блѣочѣ стивѣхъ и рѣнѣмѣтныѣ црѣи, Петра глѣ сѣго црѣ. и великаго ѿвана Асѣнѣ и Симѣона. ѿвѣ възѣта вѣша ѿ нечѣ стивѣхъ ѿнѣхъ, ѿзѣ же пожежена⁵⁴⁾. Става дума,

се приеме датирането на проф. Й. Ивановъ, все пакъ наличността на първообразенъ златенъ печатъ къмъ подправената грамота свидетелствува неоспоримо за съществуването на нѣкаква дарствена грамота — златопечатникъ на Иванъ Асѣня II, дадена на Зографския манастиръ.

⁵⁰⁾ Ср. и бележката на Ивановъ, п. с., с. 543 бел. 1; с. 539; Стоиловъ, п. с., с. 451, смѣта това за легенда въ свръзка съ вѣковнитѣ разпри между Зографъ и Хилендаръ.

⁵¹⁾ Вж. текста у Ивановъ, п. с., с. 437 сл.

⁵²⁾ Година 6784 отъ СМ. започва отъ 1. IX. 1275 г. до 31. VIII. 1276 г. Коя година отъ Р. Хр. трѣбва да се приеме, зависи отъ посочения месецъ. Ивановъ, п. с., сс. 439, 440, приема 1275 г.

⁵³⁾ Ивановъ, п. с., сс. 437, 440, приема, че тукъ стои указание за м. октомврий. Поради това той изчислява и годината 1275 г. За тѣзи събития вж. и разказа на Паисия, Исторія словѣноболгарская, изд. Й. Ивановъ (София 1914), с. 82 сл.; Спиридонъ, п. с., с. 78 сл.

⁵⁴⁾ Ивановъ, п. с., с. 439.